

SKRIFTLIG FRÅGA TILL STATSRAÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2018-03-08
Besvaras senast
2018-03-14 kl. 12.00

Till försvarsminister Peter Hultqvist (S)

2017/18:976 Veteraner och psykisk ohälsa

Den som på uppdrag av oss här i Sveriges riksdag eller världssamfundet har tjänstgjort utomlands för Försvarsmaktens räkning har veteranstatus.

När den som tjänstgjort, ofta i väpnad konflikt, återvänder hem har denne mer eller mindre synliga ärr. Den som kommer hem med synliga skador eller ärr följs upp av sjukvården. Men för den som mår psykiskt dåligt är det svårare att få vård.

Posttraumatiskt stressyndrom (PTSD) är ett tillstånd som uppstår till följd av att man varit med om skrämmande och ofta chockartade händelser och trauman. Den som lider av PTSD kan få en lång rad symptom såsom minnesförlust, magproblem, smärtor, högt blodtryck och flashbacks till den traumatiska situation som personen upplevt. Ibland uppstår inte symptom omedelbart efter att man har kommit hem, utan först senare.

En hemvändande soldat har ofta utsatts för situationer som kan leda till PTSD. Det är därför oerhört viktigt att hon eller han får adekvat hjälp. Under utlandstjänsten finns präster och psykologer i varierande grad på plats. Fördelen med dessa, jämfört med psykologer i soldatens hemlän, är att de själva har sett hur det ser ut på plats, och mer eller mindre levt under samma förhållanden som soldaten.

Att få prata med någon som levt under jämförbara förhållanden som man själv under den tid som man tjänstgjort är ofta lättare än att prata med någon som inte har gjort det, och tröskeln för att senare söka psykologhjälp blir lägre.

Försvarsmaktens nyligen inrättade Veterancentrum är ett steg i rätt riktning, men det räcker inte. Faktum är att Veterancentrum fokuserar mer på annat än på att fysiskt och psykiskt ta hand om den enskilde soldaten. Något som jag, tillsammans med andra ledamöter i Försvarsutskottet har framfört när frågan om ett veterancentrum har diskuterats.

I utredningen *Svensk veteranpolitik – Ett ansvar för hela samhället (SOU 2014:27)* finns många goda exempel hur andra länder tar frågan om psykisk ohälsa hos veteraner på största allvar. Regeringen noterade i direktiven att landstingens specialistkompetens i olika medicinska frågor varierar mellan olika delar av landet.

I Danmark hålls efter hemkomsten ett obligatoriskt samtal med veteranen för att diskutera eventuellt fortsatt stöd. Det sker inom sex månader, utom i de fall då förbandet varit i en så kallad hård mission då det sker direkt efter hemkomsten. Om veteranen inte frivilligt söker hjälp blir denne kontaktad efter två, fem och åtta år efter hemkomsten. I Danmark gör man inte skillnad mellan psykiska och fysiska skador.

Med anledning av ovanstående är min fråga till försvarsminister Peter Hultqvist:

Vad gör försvarsministern och regeringen konkret för att se till att våra veteraner får adekvat hjälp då det nyligen inrättade Försvarsmaktens Veterancentrum inte i tillräcklig utsträckning tillgodoser de behov som finns, i synnerhet när det gäller psykiska problem?

.....

Lena Asplund (M)

Överlämnas enligt uppdrag

Johan Welander